

El mas antic de can Padrisa, a Moià

UN LLOC PLE DE PEDRES QUE CONSERVA L'ORGULL DELS PADRISA

■ A Ramon Tarter no el va fer desdir de bussejar en el vast oceà de la història familiar la constatació que al Mas Padrisa no hi havia ni un sol paper per donar suport a les expectatives d'èxit. Però hi ha en aquest país una estructura d'estat anomenada *arxius* que alimenta moltes esperances: entre testaments, capbreus i capítols matrimonials, el moianès va estirar el fil de vint-i-cinc generacions. Així sabem que el primer Padrisa documentat a Moià data del 1289, com indica Pujadó en la primera línia de l'article dedicat a la nissaga. I de només quatre anys més tard és la prova més antiga de l'existència del mas, un testament on surt el topònim «Pedriza».

Explicar la vida quotidiana de «la gent normal i corrent» és un dels objectius d'*Arrelats*. Un relat en què no hi poden

faltar les incidències originades per les grans fetes de la història. En Pere de Padrisa, que va signar unes permutes de terres el 1346, havia d'heretar el llegat familiar, però se'l va endur la pesta negra poc després. El fill no va sobreviure al testament del pare.

En Josep Padrisa Visanzay viu ara a la casa. I explica que «sempre hem tingut complicacions per tirar endavant, perquè és una casa petita». I afegeix: «El meu avi va morir als 37 anys. Joestic orgullós de portar el nom de la casa i de poder-la conservar. La que insistia més, en això, era la meva àvia. Com que ho havien passat tan malament...». De dificultats, les que vulguis. Però també un sentiment de pertinença que sembla resistir-ho tot en un territori que, com diu el nom, és ple de pedres.

J.P.

TOTHOM ÉS BENVINGUT A REFER EL LLINATGE DE CAN TORRALLARDONA

■ Diu la tradició que tots els nadons, el primer dia que entren a la casa, han de complir el ritual de passar per un porció de 20x20 cm. Ho diu la tradició, que no pot especificar des de quan es practica aquest gest a can Torrallardona, un mas allunyat del nucli urbà de Castellfollit del Boix que tenim documentat des del 1230, fa gairebé vuit segles. Però sobre els orígens del nom ja hi ha més enrenou, un magma on es confonen els Torre, els Torres i els Torrallardona: hipòtesis i més hipòtesis, perquè en Salvador, el pare d'en Josep Torrallardona, un dels descendents d'avui en dia, «sempre havia sentit a dir a la gent del poble que veníem de can Torra Vell». El mateix Josep està fent un arbre genealògic que arrenca el 1448 amb un tal Iohannes Torra que surt al *Llibre*

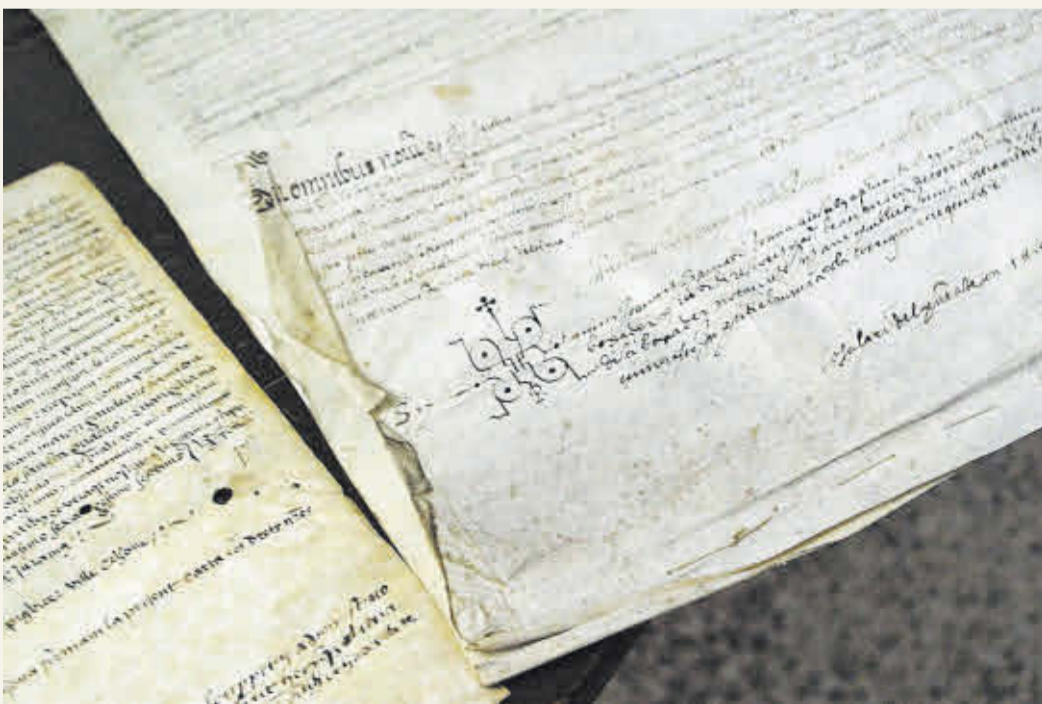
del Sindicat remença, una de les fonts documentals imprescindibles per reconstruir nissagues. Pel que sembla, però, hi ha reconstruccions del llinatge més completes encara inèdites.

Els Torrallardona del present són homes i dones arrelats a la terra. «El sentiment de la família, els valors que tenen, són importants. I no marxar del mas és un tema de valors», declara al llibre en Josep, que fa de veterinari i treballa tant a fora de casa com a la pròpia finca. Estan acostumats a rebre visites perquè tanta antiguitat ha anat enramant l'arbre, el tronc central, i no són ni un ni dos els descendents d'una o altra branca que també intenten tirar enrere. «Qualsevol de fora que vingui a preguntar si és de la família és un més, perquè aquest és el seu punt de sortida».

En Josep mostra el forat per on fan passar els Torrallardona els nounats el primer dia

J.P.

Pergamins que pertanyen a l'arxiu familiar dels Postils

J.P.

UN BATLLE I UN OCCITÀ TRANSITEN PELS ORÍGENS DE LA CASA POSTILS

■ Els pergamins i la documentació són cabdals per reconstruir la història, i allà on no arriben els papers ho fan l'especulació teòrica i les hipòtesis. És el cas de la casa Postils, al terme municipal de Navès, al Solsonès. Tal com apunta Pujadó en el seu article sobre el mas, el primer Postils documentat és un batlle de Navès anomenat Guillem. Però la família sempre ha sabut que aquest individu no era parent seu. I, per tant, cal girar la mirada cap a un altre lloc, concretament al treball de recerca de batxillerat de Marta Xandri Postils, filla de la Mercè, l'hereva del mas. L'estudi de la noia explica que el primer avantpassat va arribar d'Occitània, «fugint potser de les guerres de religió». Es deia Pere Godail, d'origen francès, i va comprar la casa Postils Sobirà als comtes de Car-

dona l'any 1414. «Els masos acaben donant el nom a les famílies», afegeix l'autora, i indica que «el fill de Godall ja era un Postils».

Un altre descendent dels Postils és en Jaume Bernades, que va ser director del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona. Fa uns quants anys, «va trobar les restes d'un pont medieval» probablement pertanyents a un ramal de la Strata Cardonensis que anava de Berga a Cardona. L'ahir i l'avui dialoguen amb el testimoni impassible de les pedres. I la feina dels Postils del segle XXI per mantenir el mas a la família ha superat els mals moments, les dificultats econòmiques. Explica la Mercè que tenia un pis a Berga que no li deia «res». En canvi, al mas «és diferent. És com si hi tingués unes arrels clavades. Vull ser aquí».